

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINA İLİŞKİN BİLGİ DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: KIZILAY ÖRNEĞİ

Mehmet Kaan DEMİR (*)

Ercan ARI (**)

Öz

Sivil toplum kuruluşlarının bir ülkenin gelişmesindeki önemi kuşkusuz yüksektir. Demokrasinin gelişmesinden halkın bilinç düzeyinin yükselmesine kadar çok yönlü etkileri olan bu kuruluşlara halkın desteği de önemli bir gerekliliktir. Bu araştırma üniversite öğrencilerinin sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerine ilişkin algularını Kızılay örneğinden yola çıkarak ortaya koymaya çalışmıştır. Bu çerçevede Çanakkale ilinde gerçekleştirilen araştırmaya 291 üniversite öğrencisi katılmıştır. Araştırmacılar tarafından geliştirilen 27 soruluk ölçekle toplanan veriler frekans, yüzde teknikleri ve t-testi ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin 8 maddede yüksek düzey, 16 maddede orta düzey ve 3 maddede de düşük düzey algıya sahip oldukları anlaşılmıştır. Cinsiyet açısından algı düzeylerindeki farka bakıldığında ise 6 maddede erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha yüksek algıya sahip oldukları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kızılay, sivil toplum kuruluşu, üniversite öğrencileri.

Perception of University Students Related to Non-Governmental Organizations: The Red Crescent Case

Abstract

Non-governmental organizations have a certain importance on development of a country. Support from the people is an important requirement for these organizations having multi-dimensional effects from improving democracy level to increasing the consciousness level of public. This study aims at describing the perceptions of university students related to activities of nongovernmental organizations with reference to the Red Crescent sample in Turkey. Within this framework, 291 university students in Canakkale province participated in the research. Data were collected via 27-question scale developed by the researchers and then they were analyzed by statistical analysis techniques such as frequency, percentage and t-test. As a result of the study, it has found that university students have high level of perception for 8 items, medium level of perception for 16 items and low for 3 items. In terms of gender variable, male students have higher level of perception compared to female students for 6 items of the scale.

Keywords: The Red Crescent, non-governmental organizations, university students.

*) Yrd. Doç .Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü
(e-posta: mkdemir2000@yahoo.com)

**) Yrd. Doç. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi
(e-posta: ercanari@comu.edu.tr)

1. Giriş

Köyden kente göçün hız kazandığı sanayi devrimiyle birlikte devletlerin geniş toplum kitlelerine hitap edebilecek kurumların yapılanmasına hız verdiği görülmektedir. Oluşturulan bu kurumlar özellikle doğal afet durumlarında ve sosyal sorumluluk projelerinde daha fazla öne çıkmaktadırlar. Sosyal sorumluluklar, 1800'lü yılların sonunda büyük şirketlerin sayılarının artmasıyla kavramsal olarak ortaya çıkmıştır (Becerikli, 2000). 1929 ekonomik bunalımı ile birlikte hız kazanmış, 1936 yılında ilk olarak Sears Şirketinin, 1960'larda da sivil toplum örgütlerinin çalışmaları sosyal sorumluluklara verilen önemi artırmıştır (Halıcı, 2001). Sosyal sorumluluk kavramı 1960'lı yıllardan itibaren yoğun bir şekilde tartışılmaktadır (Carroll, 1991).

Türkiye'de ise Osmanlı dönemindeki Ahilik ve vakıflar sosyal sorumluluklar ile ilgilidir (Çarıkçı, Uzunbacak, Adıgüzel ve Özkul, 2009). Cumhuriyetin ilk dönemlerinde sosyal sorumluluklar ile ilgili çok fazla gelişme olmamasına rağmen Bayraktaroğlu ve Özgen'e göre (2008) Türk yönetim sisteminde sosyal sorumluluk anlayışındaki gelişmeler, özellikle son 30 yıldır biraz daha öne çıkmaktadır. Özellikle bilişim teknolojilerindeki gelişim, sosyal ağların yaygınlaşması ve toplumsal ölçekte eylemlerde etkin rol alması kurum ve kuruluşların toplumsal refahı koruma ve geliştirmeye yönelik faaliyetler yapmalarını zorunlu hale getirmiştir.

Drucker'a göre (1996) geçtiğimiz 40–50 yılda ekonomik etmenler egemen olmuştur, ancak bundan sonraki 20–30 yılda sosyal etmenler egemen olacaktır. Bu görüş, sosyal konularla ilgilenmenin örgütler için çok önemli olduğu gerçeğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Süreçte bu kurum ve kuruluşlar topluma ilişkin çeşitli sosyal sorumluluk kampanyaları gerçekleştirmeye başlamışlardır (Vural ve Coşkun, 2011).

Ülkemizde kurulmuş olmasına rağmen tüm dünyada yapmış olduğu uygulamalar ve sosyal sorumluluk projeleri ile uluslararası bir kimliği de bulunan kurumlardan bir tanesi de Türkiye Kızılay Derneği'dir. 11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan Türkiye Kızılay Derneği; 1877'de "Osmanlı Hilali Ahmer Cemiyeti", 1923'de "Türkiye Hilali Ahmer Cemiyeti", 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" ve 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almıştır. Kuruluşa "KIZILAY"adını büyük önder Atatürk vermiştir. Kızılay, 1876 Osmanlı- Rus Savaşı'ndan 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na kadar geçen süre içinde, Türkiye'nin taraf olduğu tüm savaşlarda, cephe gerisinde kurduğu seyyar ve sabit hastaneler, hasta taşıma servisleri, donattığı hastane gemileri, yetiştirdiği hemşireler ve gönüllü hasta bakıcılar aracılığıyla savaş alanında yaralanan ya da hastalanan on binlerce Mehmetçik'in dost ve düşman askerinin bakım ve tedavisine yardımcı olmuş, Türk olsun düşman olsun savaş esirlerine gereken insancıl yardımları yapmış; savaştan etkilenen sivil halkın bakımı ve korunması için çaba göstermiş; I. Meşrutiyetin ilanından sonra İstanbul'da görülen büyük kolera salgınından bu yana yurdumuzda ortaya çıkan doğal afetlerde felaketzedelerin bakımını, barınmağı ve beslenmelerini sağlamış, uluslararası yardım faaliyetlerine katılmış; hemşirelik eğitimi, ilkyardım ve kanla ilgili hizmetler alanında öncülük yapmış, korun-

maya gereksinen pek çok vatandaşıma gereken sosyal yardım ve hizmetleri sunmuştur (www.kızılay.gov.tr).

Sağlık Hizmetleri 2000 yılından sonraki yeniden yapılanma sürecinden sonra; Sağlık Hizmetinin Kalitesi ve Yönetimi, Performans Değerleme, Eğitim, Bilimsel Yaklaşım, Etik ve Kültürel Kurallara Uyum, İşbirliği, Araştırma, Etkin Kaynak Kullanımı, Hasta Memnuniyeti, hususlarını yönetim anlayışı olarak belirlemiştir. Hiçbir ayırım yapmaksızın yardımlarda bulunmak, insan hayatını ve sağlığını korumak amacıyla yerel, bölgesel ve uluslararası faaliyetlerde bulunmaktadır. Türkiye Kızılay Derneği 4.500 profesyonel çalışanı ve 1 milyonu geçen gönüllüleriyle deprem, kıtlık ve savaş gibi afetlerin yaşandığı ülkelerde her türlü insani yardım faaliyetlerinde bulunmaktadır (www.kızılay.gov.tr). Yarı resmi bir sivil toplum kuruluşu olan Kızılay, ülkemizin son yıllarda da yaşadığı doğal afet durumlarında ve komşu ülkelerin (Suriye, Irak vb.) doğal ya da siyasi sıkıntı durumlarında yine başrol görevini üstlenmiştir.

Ülkemizde 2006 yılından itibaren Eğitim Fakültesi öğretmen yetiştirme programlarında Topluma Hizmet Uygulamaları (THU) dersi zorunlu hale getirilmiştir. Bu uygulamanın amacı, Eğitim Fakültelerinin sosyal sorumluluk projeleri ile topluma daha fazla katkı yapmalarını sağlamak ve öğretmen adaylarının sosyal yönlerinin gelişmesine olanak sağlamaktır. Araştırmacılar tarafından topluma hizmet uygulamaları dersine yönelik farklı çalışmalar yapılmıştır. Gökçe (2011) öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamalarını not kaygısıyla yapmaması gerektiğini vurgulayarak bu çalışmaların gönüllülük esasına dayalı yapılması gerektiğini belirtmektedir. Saran, Coşkun, İnal Zorel ve Aksoy (2011) topluma hizmet uygulamaları dersi için proje hazırlama, sunum ve değerlendirme şablonu oluşturulması, çeşitli sivil toplum örgütleri ve projede destek istenilecek kurumlar ile anlaşma konusunda tek noktadan iletişim kurulması gibi önlemlerin dersteki verimliliği arttıracaklarını vurgulamaktadır. Dinçer, Ergül, Şen ve Çabuk (2011) topluma hizmet uygulamaları derslerini daha etkili hale getirmek için öğretim elemanı, aday öğretmen ve ailelerin önerilerini dikkate almanın gerekliliğini ifade etmektedir. Uğurlu ve Kırıl (2011) topluma hizmet uygulamaları derslerinde öğretmen adaylarının kişisel ve mesleki gelişmelerine sağlanan katkının yanı sıra topluma sağlanan katkıların da bulunduğunu tespit etmişlerdir. Elma ve diğerleri (2010) öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları derslerine ilişkin algılarının olumlu olduğunu belirlemişlerdir. Sönmez (2010) öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersini faydalı bulduklarını tespit etmiştir. Yılmaz (2011) öğretim üyeleri ve öğretmen adayları ile çalışmasında topluma hizmet uygulamaları dersinin yararlı bir ders olduğunu ancak planlama ve uygulamada problemler olduğunu belirlemiştir. Ayrıca araştırmacı topluma hizmet uygulamaları dersinin daha etkili olabilmesi için öğretmen adaylarının ilgilerinin göz önünde bulundurulması gerektiğini vurgulamıştır.

Çeşitli kaynaklardan da görüldüğü gibi topluma hizmet noktasında eğitim fakültesi öğrencilerinin-öğretmen adaylarının buluşma noktalarından birisi de “Kızılay”dır. Birçok üniversitede Kızılay, Yeşilay, Halk Eğitim Merkezleri, Sosyal Hizmetler ve Çocuk

Esirgeme Kurumları, kütüphaneler, huzurevleri gibi noktalarda öğretmen adayları çalışmalarını sürdürmektedirler. Özellikle öğretmen olacak gençlerin yaşadıkları topluma hizmet etme görevlerini kazandırmayı temel amaç edinen Toplum Hizmet Uygulamaları dersiyle içinde yaşadığı topluma uyum sağlamış, toplumun sorunlarının farkında ve çözüm noktasında faal olması ülkemizin geleceği için de önemlidir. İlkokuldan başlayarak hayat bilgisi, sosyal bilgiler, fen bilimleri gibi derslerde çocuklara kazandırılmaya çalışılan toplumsal duyarlılık, doğal afet eğitimi, yardım-destek-empati-işbirliği gibi değerleri öğretmen adaylarının içselleştirmesi açısından da sivil toplum kuruluşları önemlidir. Bu açıdan konu hakkında çok fazla çalışma olmadığından ve Kızılay örneğinden yola çıkarak üniversite öğrencilerinin sivil toplum kuruluşlarına ilişkin algıları araştırmaya değer bir problem durumundadır.

1.1. Problem durumu

Araştırmada “Üniversite öğrencilerinin Kızılay örneği ışığında sivil toplum kuruluşlarına ilişkin algıları nelerdir?” sorusu temel problem olarak alınmıştır.

Bu problem çerçevesinde de düşük, orta ve yüksek düzey algılanan bilgilerin neler olduğu ve öğrencilerin cinsiyeti değişkenine göre algıların değişip değişmediği soruları araştırmada alt problemler olarak ele alınmıştır.

2. Yöntem

Araştırma üniversite öğrencilerinin Kızılay örneğinden yola çıkarak sivil toplum kuruluşlarına ilişkin algılarını ve bir ölçek yardımıyla ortaya koymaya çalışıldığından ilişkisel tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Karasar (1999, s. 81)’ a göre ilişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini betimlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir.

2.1. Çalışma grubu

Araştırmada Çanakkale ilinde tamamı üniversite öğrencilerinden oluşan 291 kişilik bir çalışma grubuna ulaşılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 102’ sinin kız öğrenci (%35,1), 189’ unun da erkek öğrenci (%64,9) olduğu ortaya çıkmıştır.

2.2. Veri toplama aracı

Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen 27 soruluk bir ölçek hazırlanmıştır. Ölçeği geliştirme sürecinde öncelikle 32 soruluk bir taslak ölçek uzman görüşü ve literatür taramasıyla oluşturulmuştur. Elde edilen taslak ölçeğin geçerliği için faktör analizi yapılmış ve faktör yükü .30’ un altında olan 5 madde ölçekten çıkarılmıştır. Böylece 27 soruluk tek boyuttan oluşan ve varyansın %56,87’ sini açıklayan bir ölçek elde edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliği için de Cronbach Alpha değerine bakılmış ve 0,79 değerine ulaşılmıştır.

Ölçeğin puanlanmasında “evet”, “kısmen” ve “hayır” şeklinde üçlü likert dereceleme yapılmıştır. Puanlamada ise olumlu maddeler için 3-2-1, olumsuz maddeler için de 1-2-3

puanları verilmiştir. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında da 1’den 3’ e kadar olan puanların aralıkları şu şekilde tespit edilmiştir:

- Düşük Düzey: 1,00-1,66 puan aralığı,
- Orta Düzey: 1,67-2,34 puan aralığı,
- Yüksek Düzey: 2,35-3,00 puan aralığı.

3. Bulgular

Araştırmada elde edilen bulgular oluşturulan alt problemlere göre sırayla başlıklar halinde verilmiştir.

3.1. Yüksek düzey algı oluşturan maddeler

Araştırmada aritmetik ortalama tekniğiyle üniversite öğrencilerinin Kızılay’ a ilişkin algıları incelendiğinde aşağıdaki maddelerde yüksek düzey algı (2,35-3,00 puan aralığı) tespit edilmiştir.

Tablo 3.1. Yüksek Düzey Algı Oluşturan Maddeler

Madde	$\bar{X}$	Önem sırası
1-“Türk Kızılayı”nın ortaya çıkma sebebinin savaş alanında yaralanan ya da hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek arzusundan kaynaklandığını biliyorum.	2,56	3
4-“Türk Kızılayı”nın temel ilkelerinin insanlık, ayırım gözetmemek, tarafsızlık, bağımsızlık, hayır kurumu niteliği, birlik ve evrensellik olduğunu biliyorum.	2,58	2
6- “Türk Kızılayı”nın hizmetlerinin tıp merkezleri, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, afetlerde kısmi sağlık hizmetleri olduğunu biliyorum.	2,52	4
8-“Türk Kızılayı”nın kan bağıışı dışında zekât, vekâleten adak, gıda paketi, sevgi bohçası, aşevlerine bağış gibi projelerinin de olduğunu biliyorum.	2,66	1
15- Kan bağıışında bulunduğumda talasemi, anemi, hemofili ve lösemi hastalarına yapılan kan nakillerine yardımcı olduğumu biliyorum.	2,46	5
18- Kızılay’a üye olmak, gönüllü olarak çalışmak için www.kizilay.org.tr adresinden yararlanabileceğimi biliyorum.	2,36	7
20-“18-65” yaş arası 50 kilonun üstünde sağlıklı her insanın üç ayda bir kan bağıışında bulunabileceğini biliyorum.	2,66	1
27- Gazze, İran, Suriye, Somali, Bangladeş, Kırgızistan, Özbekistan gibi ülkelere insani yardım operasyonları düzenlendiğini biliyorum.	2,44	6

Tablo 3.1 incelendiğinde 27 soruluk ölçeğin 8 maddesinin üniversite öğrencilerince yüksek düzeyde algılandığı anlaşılmaktadır. Bu maddeler incelendiğinde en yüksek aritmetik ortalama değerine ($\bar{X}=2,66$) sahip maddelerin “-“*Türk Kızılayı*”nın kan bağıışı dışında zekât, vekâleten adak, gıda paketi, sevgi bohçası, aşevlerine bağıışı gibi projelerinin de olduğunu biliyorum.” ve ““18-65” yaş arası 50 kilonun üstünde sağlıklı her insanın üç ayda bir kan bağıışında bulunabileceğini biliyorum.” olduğu görülmektedir.

“-“*Türk Kızılayı*”nın ortaya çıkma sebebinin savaş alanında yaralanan ya da hastalanan askerlere hiçbir ayırım gözetmeksizin yardım etmek arzusunun kaynaklandığını biliyorum.” maddesinin 3. önem sırasına sahip olduğu, “-“*Türk Kızılayı*”nın hizmetlerinin tıp merkezleri, fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi, afetlerde kısmi sağlık hizmetleri olduğunu biliyorum.” maddesinin 4. önem sırasına sahip olduğu, “*Kan bağıışında bulunduğumda talasemi, anemi, hemofili ve lösemi hastalarına yapılan kan nakillerine yardımcı olduğumu biliyorum.*” maddesinin 5. önem sırasına sahip olduğu, “*Gazze, İran, Suriye, Somali, Bangladeş, Kırgızistan, Özbekistan gibi ülkelere insani yardım operasyonları düzenlendiğini biliyorum.*” maddesinin de 6. önem sırasına sahip olduğu görülmüştür.

Yüksek düzey algılanmaya (2,35-3,00 puan aralığı) sahip maddelerin en sonuncusu da orta düzey algıya yakın olan ($\bar{X}=2,66$) “*Kızılay’a üye olmak, gönüllü olarak çalışmak için www.kizilay.org.tr adresinden yararlanabileceğimi biliyorum.*” Maddesi olduğu ortaya çıkmıştır. Bu bulgular Türk Kızılayı’nın yukarıda sayılan faaliyetlerinin üniversite öğrencilerince yüksek düzeyde bilindiğini ortaya çıkarmaktadır. Bunda Kızılay’ın faaliyetlerinin yazılı ve görsel basında yeterince yer bulmasından kaynaklanmış olabilir.

3.2. Yüksek düzey algı oluşturan maddeler için cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı için bağımsız gruplar için t-Testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3.2’ de sunulmuştur.

Tablo 3.2. *Yüksek Düzey Algı Oluşturan Maddeler İçin Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin Algılarının Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları*

Madde	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p																																																																										
1	K	102	2,64	,62	1,634	,103																																																																										
	E	189	2,51	,68			4	K	102	2,58	,69	,075	,940	E	189	2,58	,66	6	K	102	2,60	,64	1,480	,140	E	189	2,48	,71	8	K	102	2,71	,60	1,102	,272	E	189	2,62	,65	15	K	102	2,46	,76	,051	,959	E	189	2,46	,76	18	K	102	2,42	,78	,861	,390	E	189	2,33	,85	20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E
4	K	102	2,58	,69	,075	,940																																																																										
	E	189	2,58	,66			6	K	102	2,60	,64	1,480	,140	E	189	2,48	,71	8	K	102	2,71	,60	1,102	,272	E	189	2,62	,65	15	K	102	2,46	,76	,051	,959	E	189	2,46	,76	18	K	102	2,42	,78	,861	,390	E	189	2,33	,85	20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72								
6	K	102	2,60	,64	1,480	,140																																																																										
	E	189	2,48	,71			8	K	102	2,71	,60	1,102	,272	E	189	2,62	,65	15	K	102	2,46	,76	,051	,959	E	189	2,46	,76	18	K	102	2,42	,78	,861	,390	E	189	2,33	,85	20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72																			
8	K	102	2,71	,60	1,102	,272																																																																										
	E	189	2,62	,65			15	K	102	2,46	,76	,051	,959	E	189	2,46	,76	18	K	102	2,42	,78	,861	,390	E	189	2,33	,85	20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72																														
15	K	102	2,46	,76	,051	,959																																																																										
	E	189	2,46	,76			18	K	102	2,42	,78	,861	,390	E	189	2,33	,85	20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72																																									
18	K	102	2,42	,78	,861	,390																																																																										
	E	189	2,33	,85			20	K	102	2,71	,65	1,066	,287	E	189	2,62	,66	27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72																																																				
20	K	102	2,71	,65	1,066	,287																																																																										
	E	189	2,62	,66			27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*	E	189	2,50	,72																																																															
27	K	102	2,30	,80	2,199	,029*																																																																										
	E	189	2,50	,72																																																																												

* $p < 0.05$, $sd = 289$

Tablo 3.2 incelendiğinde üniversite öğrencilerinde yüksek düzey algı oluşturan 8 maddenin sadece biri (*Gazze, İran, Suriye, Somali, Bangladeş, Kırgızistan, Özbekistan gibi ülkelere insani yardım operasyonları düzenlendiğini biliyorum.*) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)} = 2.199$; $p < 0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X} = 2,30$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X} = 2,50$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir. Diğer maddelerde kız ve erkek öğrencilerin Kızılay'a ilişkin algıları birbirine yakındır.

3.3. Orta düzey algı oluşturan maddeler

Araştırmada aritmetik ortalama tekniğiyle üniversite öğrencilerinin Kızılay'a ilişkin algıları incelendiğinde aşağıdaki maddelerde orta düzey algı (1,67-2,34 puan aralığı) tespit edilmiştir.

Tablo 3.3. Orta Düzey Algı Oluşturan Maddeler

Madde	$\bar{X}$	Önem sırası
2-“Türk Kızılayı”na 1935 yılında “Kızılay” ismini veren kişinin Mustafa Kemal Atatürk olduğunu biliyorum.	2,04	4
3-“Türk Kızılayı”nın adının ve ambleminin savaş ve krizlerde dokunulmazlık sağladığını biliyorum.	2,27	2
5-“Türk Kızılayı”nın acil barınma ve beslenme kapasitesiyle 140 ülke arasında dünya dördüncüsü olduğunu biliyorum.	1,98	8
7-“Türk Kızılayı”nın ABCD (Temel Afet Bilinci),YOTA (Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması),Kızılaycılığı yaygınlaştırma, İlk yardım eğitimleri, HIV/AIDS eğitimleri konularında hizmet verdiğini biliyorum.	1,99	7
9- Bir afet durumunda Kızılay’ın afet alanına Türkiye’nin neresinde olursa olsun 2 saatte ulaşabileceğini biliyorum.	2,04	4
10- Bir afet durumunda 168’i arayarak Kızılay’a ulaşabileceğimi biliyorum.	1,99	7
11-“Türk Kızılayı”nın ilk adının 1877 yılında “Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti” olduğunu biliyorum.	1,99	7
12- Çanakkale Savaşları’nda “Türk Kızılayı”nın “Hilal-i Ahmer” ismindeki çadırlarda hizmet verdiğini biliyorum.	2,06	3
14-“Türk Kızılayı”nın minerali su işletmelerinin olduğunu ve bunun satışından gelir elde ettiğini biliyorum.	1,81	9
16- Bağışlanan kanların satışında alınan paranın, alınan kana uygulanan testlerin ve işlemlerin ücreti olduğunu ve kurumun bu satıştan gelir elde etmediğini biliyorum.	2,28	1
17- Kan bağışlarını onurlandırmak için 10. bağışta “bronz”, 25. bağışta “gümüş”, 35. bağışta “altın”, 45. bağışta ise “plaket” takdim edildiğini biliyorum.	1,69	10
19- Kızılay’da seçimle göreve gelen yöneticilerin ücret almadan çalıştığını biliyorum.	2,01	5
23- Kızılay’ın fakir ve başarılı öğrencilere burs ve yaz kampı imkânı sağladığını biliyorum.	1,98	8
24- Plastik pet şişelerin geri dönüşümü sonucunda Kızılay’ın kendi tesislerinde üretilen, 4 kişilik bir ailenin barınabileceği gibi tasarlanmış “Mevlana Evleri”nin oluştuğunu biliyorum.	1,75	11
25-2. Dünya Savaşı’nda, Yunanlılara “Kurtuluş” adlı gemiyle kuru erzak ve temel ihtiyaç malzemeleri yardımı gittiğini biliyorum.	2,00	6
26- Afete yönelik malzeme tasarlayan ve geliştiren “ARGE” kısmının olduğunu biliyorum.	2,01	5

Tablo 3.3 incelendiğinde 27 soruluk ölçeğin 16 maddesinin üniversite öğrencilerince orta düzeyde algılandığı anlaşılmaktadır. Bu maddeler incelendiğinde bu grup içerisinde en yüksek aritmetik ortalama değerine sahip maddelerin “-Bağışlanan kanların satışında alınan paranın, alınan kana uygulanan testlerin ve işlemlerin ücreti olduğunu ve kurumun bu satıştan gelir elde etmediğini biliyorum.”, “Türk Kızılayı”nın adının ve ambleminin savaş ve krizlerde dokunulmazlık sağladığını biliyorum.”, “Çanakkale Savaşları’nda Türk Kızılayı”nın “Hilal-i Ahmer” ismindeki çadırlarda hizmet verdiğini biliyorum.” ve “Bir afet durumunda Kızılay’ın afet alanına Türkiye’nin neresinde olursa olsun 2 saatte ulaşabileceğini biliyorum.” olduğu görülmektedir.

Orta düzey algılanmaya sahip diğer maddelere bakıldığında da şu maddeler dikkat çekmektedir: “Kızılay’da seçimle göreve gelen yöneticilerin ücret almadan çalıştığını biliyorum.”, “Afete yönelik malzeme tasarlayan ve geliştiren “ARGE” kısmının olduğunu biliyorum.”, “2. Dünya Savaşı’nda, Yunanlılara “Kurtuluş” adlı gemiyle kuru erzak ve temel ihtiyaç malzemeleri yardımı gittiğini biliyorum.”, “Türk Kızılayı”nın ABCD (Temel Afet Bilinci), YOTA (Yapısal Olmayan Tehlikelerin Azaltılması), Kızılaycılığı yaygınlaştırma, İlk yardım eğitimleri, HIV/AIDS eğitimleri konularında hizmet verdiğini biliyorum.”, “Bir afet durumunda 168’i arayarak Kızılay’a ulaşabileceğimi biliyorum.”, “Türk Kızılayı”nın ilk adının 1877 yılında “Osmanlı Hilal-i Ahmer Cemiyeti” olduğunu biliyorum.” ve “Kızılay’ın fakir ve başarılı öğrencilere burs ve yaz kampı imkânı sağladığını biliyorum.” maddeleri üniversite öğrencilerince orta düzeyde bir algılanmaya sahiptir.

Yine orta düzey algılanmaya sahip olup (1,67-2,34 puan aralığı) da düşük düzey algılanmaya yakın aritmetik ortalama değerine sahip 3 madde vardır: “Türk Kızılayı”nın mineralli su işletmelerinin olduğunu ve bunun satışından gelir elde ettiğini biliyorum.”, “Kan bağışlarını onurlandırmak için 10. bağışta “bronz”, 25. bağışta “gümüş”, 35. bağışta “altın”, 45. bağışta ise “plaket” takdim edildiğini biliyorum.” ve “Plastik pet şişelerin geri dönüşümü sonucunda Kızılay’ın kendi tesislerinde üretilen, 4 kişilik bir ailenin barınabileceği gibi tasarlanmış “Mevlana Evleri”nin oluştuğunu biliyorum.” Bu maddeler incelendiğinde daha fazla tanıtım yapılması gerekliliği de vurgulanabilir.

3.4. Orta düzey algı oluşturan maddeler için cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı için bağımsız gruplar için t-Testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3.4’te sunulmuştur.

Tablo 3.4. Orta Düzey Algı Oluşturan Maddeler İçin Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin Algılarının Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Madde	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p																																																																																																																																																																		
2	K	102	2,10	,91	,862	,389																																																																																																																																																																		
	E	189	2,01	,92			3	K	102	2,17	,87	1,328	,185	E	189	2,31	,85	5	K	102	1,85	,86	1,836	,067	E	189	2,04	,86	7	K	102	2,00	,85	,206	,837	E	189	1,97	,82	9	K	102	1,94	,85	1,464	,144	E	189	2,09	,85	10	K	102	1,94	,95	,608	,544	E	189	2,01	,91	11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E
3	K	102	2,17	,87	1,328	,185																																																																																																																																																																		
	E	189	2,31	,85			5	K	102	1,85	,86	1,836	,067	E	189	2,04	,86	7	K	102	2,00	,85	,206	,837	E	189	1,97	,82	9	K	102	1,94	,85	1,464	,144	E	189	2,09	,85	10	K	102	1,94	,95	,608	,544	E	189	2,01	,91	11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85								
5	K	102	1,85	,86	1,836	,067																																																																																																																																																																		
	E	189	2,04	,86			7	K	102	2,00	,85	,206	,837	E	189	1,97	,82	9	K	102	1,94	,85	1,464	,144	E	189	2,09	,85	10	K	102	1,94	,95	,608	,544	E	189	2,01	,91	11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																			
7	K	102	2,00	,85	,206	,837																																																																																																																																																																		
	E	189	1,97	,82			9	K	102	1,94	,85	1,464	,144	E	189	2,09	,85	10	K	102	1,94	,95	,608	,544	E	189	2,01	,91	11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																														
9	K	102	1,94	,85	1,464	,144																																																																																																																																																																		
	E	189	2,09	,85			10	K	102	1,94	,95	,608	,544	E	189	2,01	,91	11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																									
10	K	102	1,94	,95	,608	,544																																																																																																																																																																		
	E	189	2,01	,91			11	K	102	2,06	,94	1,032	,303	E	189	1,95	,90	12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																				
11	K	102	2,06	,94	1,032	,303																																																																																																																																																																		
	E	189	1,95	,90			12	K	102	2,14	,91	1,294	,197	E	189	2,00	,87	14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																															
12	K	102	2,14	,91	1,294	,197																																																																																																																																																																		
	E	189	2,00	,87			14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*	E	189	1,95	,85	16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																										
14	K	102	1,55	,81	3,797	,000*																																																																																																																																																																		
	E	189	1,95	,85			16	K	102	2,30	,85	,389	,698	E	189	2,26	,80	17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																					
16	K	102	2,30	,85	,389	,698																																																																																																																																																																		
	E	189	2,26	,80			17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*	E	189	1,78	,89	19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																
17	K	102	1,52	,81	2,380	0,18*																																																																																																																																																																		
	E	189	1,78	,89			19	K	102	1,90	,90	1,467	,144	E	189	2,06	,89	23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																											
19	K	102	1,90	,90	1,467	,144																																																																																																																																																																		
	E	189	2,06	,89			23	K	102	1,86	,85	1,630	,104	E	189	2,03	,87	24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																																						
23	K	102	1,86	,85	1,630	,104																																																																																																																																																																		
	E	189	2,03	,87			24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*	E	189	1,86	,84	25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																																																	
24	K	102	1,53	,81	3,149	,002*																																																																																																																																																																		
	E	189	1,86	,84			25	K	102	1,96	,91	,598	,550	E	189	2,02	,88	26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																																																												
25	K	102	1,96	,91	,598	,550																																																																																																																																																																		
	E	189	2,02	,88			26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*	E	189	2,16	,85																																																																																																																																																							
26	K	102	1,72	,88	4,189	,000*																																																																																																																																																																		
	E	189	2,16	,85																																																																																																																																																																				

* p<0.05, sd=289

Tablo 3.4 incelendiğinde üniversite öğrencilerinde orta düzey algı oluşturan 16 maddenin sadece dördü cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir

“14- “Türk Kızılayı”nın mineralli su işletmelerinin olduğunu ve bunun satışından gelir elde ettiğini biliyorum.” maddesi cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)} = 3.797$; $p < 0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X} = 1,55$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X} = 1,95$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

“17- Kan bağışlarını onurlandırmak için 10. bağışta “bronz”, 25. bağışta “gümüş”, 35. bağışta “altın”, 45. bağışta ise “plaket” takdim edildiğini biliyorum.” maddesi cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)} = 2.380$; $p < 0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X} = 1,52$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X} = 1,78$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

“24- Plastik pet şişelerin geri dönüşümü sonucunda Kızılay’ın kendi tesislerinde üretilen, 4 kişilik bir ailenin barınabileceği gibi tasarlanmış “Mevlana Evleri”nin oluştuğunu biliyorum.” maddesi cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)} = 3.149$; $p < 0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X} = 1,53$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X} = 1,86$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

“26- Afete yönelik malzeme tasarlayan ve geliştiren “ARGE” kısmının olduğunu biliyorum.” maddesi cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)} = 4.189$; $p < 0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X} = 1,72$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X} = 2,16$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre de erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

Her dört madde için de erkek öğrencilerin algı düzeylerinin yüksek olması dikkat çekici bir bulgudur. Diğer maddelerde kız ve erkek öğrencilerin Kızılay’a ilişkin algıları birbirine yakın durmaktadır.

3.5. Düşük düzey algı oluşturan maddeler

Araştırmada aritmetik ortalama tekniğiyle üniversite öğrencilerinin Kızılay’a ilişkin algıları incelendiğinde aşağıdaki maddelerde düşük düzey algı (1,00-1,66 puan aralığı) tespit edilmiştir.

Tablo 3.5. *Düşük Düzey Algı Oluşturan Maddeler*

Madde	$\bar{X}$	Önem sırası
13-“Türk Kızılayı”nın ilk 20 şubesinde biri olan Çanakkale şubesinin 1875’li yıllarda kurulduğunu biliyorum.	1,63	1
21- Nüfusa oranla en fazla gayrimenkul bağışısı alan ilin Çanakkale olduğunu biliyorum.	1,56	2
22- Kızılay’a en çok kurban bağışısı bulunan ilin Düzce olduğunu biliyorum.	1,42	3

Tablo 3.5 incelendiğinde 27 soruluk ölçeğin sadece 3 maddesinin üniversite öğrencilerince düşük düzeyde algılandığı anlaşılmaktadır. Bu maddeler incelendiğinde bu grup içerisinde en yüksek aritmetik ortalama değerine ($\bar{X}=1,63$) sahip maddenin “-“Türk Kızılayı”nın ilk 20 şubesinde biri olan Çanakkale şubesinin 1875’li yıllarda kurulduğunu biliyorum.”, olduğu anlaşılmıştır. $\bar{X}= 1,56$ aritmetik ortalamasına sahip maddenin “Nüfusa oranla en fazla gayrimenkul bağışısı alan ilin Çanakkale olduğunu biliyorum.” olduğu görülmüştür.

Üniversite öğrencilerince en az algılanma değerine sahip olan yani 27 sorudan oluşan ölçeğin en düşük aritmetik ortalama değerine sahip maddesinin de “Kızılay’a en çok kurban bağışısı bulunan ilin Düzce olduğunu biliyorum.” Maddesi olduğu ortaya çıkmıştır.

3.6. Düşük düzey algı oluşturan maddeler için cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı için bağımsız gruplar için t-Testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3. 6’ da sunulmuştur.

Tablo 3.6. *Düşük Düzey Algı Oluşturan Maddeler İçin Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin Algılarının Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları*

Madde	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
13	K	102	1,54	,81	1,259	,209
	E	189	1,67	,83		
21	K	102	1,45	,79	1,549	,123
	E	189	1,61	,85		
22	K	102	1,27	,64	2,468	,014*
	E	189	1,50	,80		

* p<0.05, sd=289

Tablo 3.6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinde düşük düzey algı oluşturan 3 maddenin sadece biri (*Kızılay'a en çok kurban bağıışı bulunan ilin Düzce olduğunu biliyorum.*) cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(289)}=2.468$; $p<0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X}=1,27$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X}=1,50$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre de erkek öğrenciler bu madde için daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir. Diğer maddelerde kız ve erkek öğrencilerin Kızılay'a ilişkin algıları birbirine yakın durumdadır.

3.7. Tüm maddeler için cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı

27 soruluk ölçeğin tamamının aritmetik ortalaması da araştırma kapsamında incelenmiş ve $\bar{X}=2,10$ değerine ulaşılmıştır. Yani 291 üniversite öğrencisinin 27 soruya verdikleri yanıtların ortalaması, Kızılay'ın üniversite öğrencilerince "orta düzey" de bir algılanmaya sahip olduğunu göstermiştir. 1,07 ile 3,00 arasında değişen aritmetik ortalama değerlerinin 2,10 yani "kısmen" seçeneğine yakın olduğu ortadadır. Dolayısıyla öğrencilerin 27 maddeyi kısmen algıladıkları bulunmuştur.

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre üniversite öğrencilerinin algılarının farklılığı için bağımsız gruplar için t-Testi yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 3.7'de sunulmuştur.

Tablo 3.7. *Tüm Maddeler İçin Cinsiyet Değişkenine Göre Üniversite Öğrencilerinin Algılarının Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları*

Madde	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	p
	K	102	2,05	,30	2,010	,045*
	E	189	2,13	,33		

* $p<0.05$, $sd=289$

Tablo 3.7 incelendiğinde ölçeğin tamamının ortalaması baz alındığında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık görülmektedir [$t_{(289)}=2.010$; $p<0.05$]. Kız öğrencilerin görüşlerinin ortalaması $\bar{X}=2,05$ iken, bu değer erkek öğrencilerde $\bar{X}=2,13$ olarak gerçekleşmiştir. Aradaki bu sayısal fark, istatistiksel olarak anlamlıdır. Bu bulguya göre ölçeğin tamamı için de erkek öğrenciler daha bilinçli olduklarını göstermişlerdir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Toplumların kendi kimliklerini koruyarak çağa ayak uydurabilmeleri, sivil toplumun aktif katılımıyla mümkün olacaktır. Sivil Toplum Kuruluşları devlet ile halk arasında

köprü olacak ve ilerleme çabalarını kolaylaştıracaktır. Devlet kurumlarının temel hizmetleri sağlayamadığı yerlerde ve durumlarda, söz konusu sivil toplum kuruluşları aralarında pek çok düşünce ya da eylem farklılığı olsa bile bir araya gelerek bu ihtiyacı karşılamaya çalışmaktadır. Devamlılığını sağlayacak temel desteğe ihtiyaç duyan topluluklar için yine bu sivil toplum kuruluşları farklı biçim ve içerikte yardım sağlamaktadır. Hiç kuşkusuz toplumsal yardımlaşmayı örgütleyen sivil toplum kuruluşları dünyanın çok büyük bir bölümünde zaten geleneksel olarak günümüze kadar gelmiştir. İslâm ülkelerinde tarih boyunca günümüzdeki sivil toplum kuruluşlarının işlevini gören yapılar mevcuttur. Asırlar boyunca kişilerin mallarını belli amaçlara tahsis etmesiyle doğan, karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma esasına dayalı hukukî birer müessese olan vakıflar bu yapılara örnek gösterilebilir. Sivil toplum kuruluşlarının toplumda daha aktif ve etkili yer almasını sağlayabilecek önemli unsurlardan bir tanesi de üniversite öğrencileri olacaktır. Üniversite öğrencilerinin bu yapı içerisinde daha aktif yer almaları bu ilerleme çabalarını daha üst noktalara taşıyacaktır.

Üniversite öğrencilerinin ülkemizin önemli ve büyük sivil toplum kuruluşu olan Kızılay'a yönelik algıları değerlendirildiğinde yüksek algıya sahip maddelerin daha çok Kızılay'ın medyada öne çıkan unsurları olduğu görülmektedir. Kızılay denilince ilk akla gelen kavramlardan birinin kan bağıışı olması sebebiyle “kan bağıışı dışında zekât, vekâleten adak, gıda paketi, sevgi bohçası, aşevlerine bağıış gibi projelerinin de olduğunu biliyorum” yargısının yüksek ortalama değerlerine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca Kızılay'ın ulusal ve uluslararası arenadaki faaliyetlerinden daha çok haberdar olunduğu görülmektedir. Cinsiyet faktörü açısından bir madde hariç tüm maddeler açısından anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. Sonuç olarak hedef kitlesi daha geniş olan Kızılay uygulamalarında üniversite öğrencilerinin daha fazla farkındalığa sahip olmaları şartırtıcı bir sonuç taşımamaktadır.

Ölçekte bulunan 27 soruluk ölçeğin 16 maddesinin üniversite öğrencilerince orta düzeyde algılandığı anlaşılmaktadır. Bu maddeler incelendiğinde daha çok medyada fazla yer almayan daha çok Kızılay uygulamalarına katılmış ve bu konuda bilgi sahibi olmayı gerektiren ifadeler olduğu görülmektedir. Orta düzey algılanmaya sahip maddelere baktığımda “Kızılay'da seçimle göreve gelen yöneticilerin ücret almadan çalıştığını biliyorum”, “2. Dünya Savaşı'nda Yunanlılara “Kurtuluş” adlı gemiyle kuru erzak ve temel ihtiyaç malzemeleri yardımı gittiğini biliyorum” ve “Kızılay'ın fakir ve başarılı öğrencilere burs ve yaz kampı imkânı sağladığını biliyorum.” gibi spesifik bilgi gerektiren maddelerin üniversite öğrencilerince orta düzeyde bir algılanmaya sahip olduğu görülmektedir. Cinsiyet faktörü açısından birçok maddede anlamlı farklılık oluşmamakla birlikte 4 maddede erkekler yönünde anlamlı bir farklılık oluşması çalışmanın dikkat çeken diğer bir kısmıdır. Uygulanan ölçekte sadece 3 maddenin üniversite öğrencilerince düşük düzeyde algılandığı görülmektedir. Bu maddeler incelendiğinde “Türk Kızılay'ının ilk 20 şubesinden biri olan Çanakkale şubesinin 1875'li yıllarda kurulduğunu biliyorum”, “Nüfusa oranla en fazla gayrimenkul bağıışı alan ilin Çanakkale olduğunu biliyorum.” ve “Kızılay'a en çok kurban bağıışı bulunan ilin Düzce olduğunu biliyorum” maddesi olduğu

ortaya çıkmıştır. Her üç maddenin de içeriği incelendiğinde bu maddelerin daha çok yerel düzeyde bilgi içerdiği anlaşılmaktadır. Bu illere ait Kızılay şubelerinin tanıtımlarının yetersizliği bu noktada vurgulanabilir.

Ülkemizin devlet destekli önemli bir sivil toplum kuruluşu olan Kızılay'a yönelik bilgi düzeyleri ve farkındalığını tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmaya göre Kızılay kurumunun genel anlamda amacı, faaliyetleri ve uygulama alanları açısından orta düzeyde tanındığı, özellikle medyada yer alan ve geniş toplum kesimlerine hitap eden uygulamalarının üniversite öğrencileri tarafından da daha fazla farkındalığa sahip olduğu görülmektedir. Farkındalık düzeyleri orta ve düşük düzeyde olan maddeler ise Kızılay tarafından bu konulara yönelik öğrencilere verilebilecek seminerler ve uygulamalar ile biraz daha artırılabilir.

Kaynakça

- Akıncı Vural, Z.B. ve Coşkun, G. (2011). Kurumsal sosyal sorumluluk ve etik. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1, 61-87.
- Bayraktaroğlu, G. ve Özgen, Ö. (2008). Sosyal sorumluluk konusunda tüketicilerin beklentileri: Analitik hiyerarşi süreci yöntemi ile önceliklerin belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 22, 321-341.
- Becerikli, S.Y. (2000). Stratejik yönetim planlaması: 2000'li yıllarda işletmeler için yeni bir açılım. *Amme İdaresi Dergisi*, 3, 97-109.
- Carroll, A.B. (1991). The pyramid of corporate social responsibility: toward. *Business Horizons*, 34 (4), 39-48.
- Çarıkcı, İ.H., Uzunbacak, H.H., Adıgüzel, O. ve Özkul, A.S. (Eylül, 2009). Türk yönetim kültürü bağlamında sosyal sorumluluk. *Uluslararası Davraz Kongresi'nde sunulmuş bildiri*. Isparta.
- Dinçer, Ç., Ergül, A., Şen, M. ve Çabuk, B. (2011). Bir topluma hizmet uygulaması örneği: "Haydi kavram oyuncularıyla oynayalım". *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(1), 19-38.
- Drucker, P.F. (1996). *Yönetim uygulaması*. (Çev: E.S. Yarmalı). İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Elma, C.,A., Kıroğlu, K., Uzun, E.M. ve Dicle, A.N. (2010). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine ilişkin algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 62, 231-252.
- Gökçe, N. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamalarına ilişkin değerlendirmeleri. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(2), 176-194.
- Halıcı, A. (2001). İşletmelerde sosyal sorumluluk stratejileri Çanakkale ilinde bir araştırma. *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 7 (1), 11-27.

- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma teknikleri*. Ankara: Sanem Yayıncılık.
- Saran, M., Coşkun, G., İnal Zorel, F. ve Aksoy, Z. (2011). Üniversitelerde sosyal sorumluluk bilincinin geliştirilmesi: Ege Üniversitesi topluma hizmet uygulamaları dersi üzerine bir araştırma. *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 22(6), 3732-3747.
- Sönmez, Ö.F. (2010). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersine yönelik görüşlerinin kazanım boyutunda değerlendirilmesi. *The Black Sea Journal of Social Sciences*, 2(2), 53-71.
- Uğurlu, Z. ve Kırıl, E. (2011). Öğretmen adaylarının topluma hizmet uygulamaları dersinin işleyiş süreci ve kazanımlarına ilişkin görüşleri. 2. *International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, 720-734.
- Yılmaz, K. (2011). Eğitim fakültelerinin sosyal sorumluluğu ve topluma hizmet uygulamaları dersi: Nitel bir araştırma. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4(2), 86-108.
- www.kizilay.gov.tr.